

Beoordeling Concept Transitieplan door de Voeks Hoorrecht Commissie

“Hoorrechtrapport”

12 mei 2024

Inhoud

1. Inleiding
2. WTP in de context van SSPF
3. Beoordeling concept Transitieplan
4. Eindconclusie beoordeling evenwichtigheid van het concept Transitieplan

Bijlage 1: Gebruikte afkortingen en veel voorkomende begrippen

Bijlage 2:

- A. Doelen pensioenakkoord,
- B. Nieuwe Indexatiegrenzen TBI bij HS
- C. Koopkracht Gepensioneerde bij DG 125%, slecht weer
- D. Koopkracht Gepensioneerde bij DG 125%, verwacht
- E. Koopkracht Slaper bij DG 125%, slecht weer
- F. Koopkracht Slaper bij DG 125%, verwacht

1 Inleiding

Met dit Hoorrechtrapport oefent de Voeks Hoorrecht Commissie (VHC) het Hoorrecht uit, conform de wettelijke bepalingen onder de Wet toekomst pensioenen (WTP), op het Concept Transitieplan (CTP), zoals door de VHC is ontvangen van Shell Nederland (SN) en de Centrale ondernemingsraad (COR), hierna aangeduid als sociale partners, op 22 maart 2024.

De VHC heeft de inhoud van het Hoorrechtrapport met de Voeks Klankbordgroep (VKG) gedeeld en besproken.

Gepensioneerden en slapers zijn in het algemeen heel tevreden met hun pensioen in SSPF en de tot op heden gerealiseerde indexaties, en zullen een wijziging van de huidige uitkeringsregeling in een premiereregeling kritisch beoordelen. Gepensioneerden en slapers hebben een groot vertrouwen in het huidige SSPF, gezien de financieringspositie, het beleggingsbeleid, het indexatie trackrecord en de sponsorgarantie (SG), het pensioenniveau zowel nominaal als reëel, voor de toekomst is verzekerd met de huidige indexatie regels en voorwaarden (volgens de ABTN).

De VHC beschouwt het CTP als een omvangrijk en doorwrocht document en constateert dat sommige zorgen van het op 19 oktober 2023 aan sociale partners toegestuurde VHC Position Paper (PP) zijn verwerkt.

De WTP beoogt het pensioenstelsel om te zetten van een uitkeringsregeling naar een premiereregeling. Daarin wordt invaren van opgebouwde rechten als default aangemerkt. Invaren is echter geen verplichting als er sprake is van onevenwichtigheid bij invaren. In de Memorie van Toelichting (MvT) bij de WTP wordt uitgelegd dat in sommige situaties invaren onevenredig ongunstig kan uitpakken voor bepaalde groepen belanghebbenden. “Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan de situatie dat sprake is van bestaande garanties in de vorm van bijstortingsverplichtingen van werkgevers of andere fonds specifieke omstandigheden. In dergelijke situaties is invaren geen default. Sociale partners hebben daarom – op basis van overwegingen van onevenredigheid - de mogelijkheid om te kiezen voor Hard Sluiten en kunnen besluiten om geen verzoek tot collectieve waardeoverdracht te doen. De bestaande pensioenaanspraken en pensioenrechten blijven dan achter in de bestaande pensioenregeling, onder het daarvoor geldende financieel toetsingskader”.¹ Met betrekking tot SSPF is er sprake van een bijstortingsverplichting door sponsor Shell indien SSPF in een situatie van onderdekking komt te verkeren. SN heeft bevestigd in het CTP dat de SG bij Hard Sluiten blijft bestaan.

Gegeven de positie van SSPF, zowel financieel als met bescherming die de SG biedt, is invaren onnodig en ongewenst. In geen enkel land werden bij sluiting van een uitkeringsregeling en opening van een premiereregeling door de betreffende werkgever de opgebouwde rechten ingevaren. In dit verband is het noemenswaardig dat het SSPF bestuur in het voortraject van de WTP bij het Ministerie van SZW heeft gepleit en de mogelijkheid heeft bereikt om af te wijken van de default invaren, om het fonds hard te kunnen sluiten. Niettemin kiezen sociale partners in het CTP voor invaren. De VHC zou tenminste verwachten dat de sociale partners hierop zouden reflecteren in het CTP.

Het aantal actieven in SSPF is met ca. 5.000 beperkt ten opzichte van de ca. 25.000 gepensioneerden en slapers en loopt snel terug binnen 10 à 15 jaar. De opgebouwde rechten in SSPF behoren voor het

¹ MvT, blz. 78/79 en 254

overgrote deel (>80%) tot de gepensioneerden en slapers en deze dimensies dienen zeer serieus genomen te worden in het CTP. Echter, dit vindt de VHC niet terug in het ontvangen CTP.

De relatie van gepensioneerden en slapers met SN is bij pensionering dan wel bij het einde van het dienstverband beëindigd. De economische en juridische relatie van gepensioneerden en slapers is er alleen met de Stichting SSPF. De buffer is onderdeel van het vermogen van de onafhankelijke stichting SSPF, waarover het Bestuur beslist. In geval van invaren wordt het in de arbeidsovereenkomst en de pensioen-overeenkomst afgesproken pensioen op basis van een uitkeringsregeling zonder dwingende reden en zonder wederzijdse instemming omgezet in een premieregeling.

Doordat het bezwaarrecht in de WTP buitenwerking is gesteld, dienen sociale partners de voorkeur van de VHC en de meerderheid van de ruim 2.000 aanwezigen bij de regiobijeenkomsten en Webinar om hard te sluiten (zoals verwoord in het PP en gebaseerd op de ABTN) zwaar te laten wegen, mede gezien de omvang van de populatie. In de verschillende regio sessies is gebleken dat de aanwezigen zeer alert de ontwikkelingen volgen en over het algemeen ter zake kundig zijn. Het is te verwachten dat zij ook een reactie van SN op het VHC Hoorrechtrapport serieus zullen bestuderen.

In de media wordt door diverse pensioen experts en juristen gewezen op het feit dat het onzeker is hoe het Europees Hof te zijner tijd zal oordelen over het, in de ogen van veel fondsleden, schenden van het eigendomsrecht van opgebouwde pensioenen en het fondsvermogen. Het eenzijdig wijzigen van het pensioencontract in een nieuw risicovoller contract zonder dwingende noodzaak kan als onrechtmatig worden beschouwd. De gevolgen hiervan en van eventuele wijzigingen in de WTP en uitvoeringsbesluiten door een nieuw kabinet zijn op dit moment niet te overzien.

Sociale partners kiezen in het CTP voor invaren. Het oordeel van de VHC is, gebaseerd op het voorliggende CTP, daarover negatief.

De risico's van de transitie en de communicatie tijdens en na de transitie en voor de toekomst om de pensioenresultaten uit te leggen moet een grote zorg zijn voor het bestuur van SSPF en SPN, en niet in de laatste plaats voor SN. Dit kan bij tegenvallende inflatie compensatie een nog grotere zorg worden omdat steeds zal moeten worden uitgelegd waarom toch destijds onnodig voor een stelsel is gekozen met aanzienlijk meer risico's.

Aan de hand van de in het PP opgenomen evenwichtigheidscriteria wordt in hoofdstuk 3 gemotiveerd waarom het oordeel van de VHC over het CTP-voorstel om in te varen negatief is. Maar eerst behandelen we in hoofdstuk 2 de doelstellingen van de WTP in de context van SSPF om te laten zien dat de SSPF-pensioenregeling op basis van de *huidige* indexatieregels voor gepensioneerden en slapers al ruimschoots voldoet aan die doelstellingen en dat er derhalve geen dwingende reden is om in te varen.

2. WTP in de context van SSPF

2.1 Doelstellingen WTP

Deze doelstellingen worden als volgt toegelicht, met als startpunt de overheidsslide "Doelen pensioenakkoord" (bijlage 2):

a. Eerder perspectief op een koopkrachtig pensioen

De VHC heeft begrepen dat de huidige pensioenwetgeving (met name vanwege het FTK) veel pensioenfondsen (heeft) belet om adequate indexaties toe te kennen. Ook bij een

dekkingsgraad waarbij het vermogen feitelijk toereikend is om de verplichtingen van een fonds na te komen, kampen veel fondsen met substantiële indexatie achterstanden. Na invaren is die beperking er niet meer hetgeen fondsen in staat zal stellen om positieve en negatieve pensioenresultaten direct aan de deelnemers door te geven. Dit is de essentie van de pensioentransitie: de creatie van een ruimer fiscaal kader zodat een eventueel aanwezige buffer uitgekeerd kan worden.

SSPF gepensioneerden ontvangen al sinds jaar en dag een koopkrachtig pensioen. Op grond van het trackrecord van SSPF is er geen aanleiding om te veronderstellen dat de performance van SSPF in de toekomst anders zal zijn. Mits de indexatie regels niet significant verslechteren in een nieuw FTK is het bieden van perspectief op een koopkrachtig pensioen middels invaren niet relevant en voegt in het geval van SSPF niets toe en is bovendien risicovoller. Dat is wat betreft de pensioenaanspraken van slapers en actieven niet anders.

De VHC was daarom ook verbaasd over de mededeling van SN-PD op de website van SSPF (10/8/23): *De overheid vindt het belangrijk dat iedereen in de toekomst een goed pensioen krijgt, ook de generaties hierna. Met het huidige stelsel lukt dat niet goed. En dus moeten bijna alle pensioenregelingen in Nederland worden aangepast. Ook die van Shell.*

De VHC vraagt zich af of het management van SN voldoende gereflecteerd heeft over de kwaliteit van het de huidige pensioenregeling. De uitkomsten van deze reflectie vindt de VHC niet terug in het CTP.

b. Transpanter

Het mag zo zijn dat gedurende de opbouwfase de ontwikkeling van het persoonlijke pensioenkapitaal inzichtelijker is. Wat betreft de uitgestelde en ingegane pensioenen is die inzichtelijkheid c.q. begrijpelijkheid er niet, integendeel zelfs. Dit vanwege de ondoorgrondelijkheid van hoe het persoonlijk pensioenkapitaal (“potje”) op het moment van transitie is vastgesteld (en of dat correct is berekend). Het jaarlijkse pensioenresultaat van dat potje is vervolgens afhankelijk van de jaarlijkse beleggingsresultaten, rentefluctuaties, over- en ondersterfte in het fonds, eventuele bijstelling van de levensverwachting, ingewikkelde toedelingsregels, mogelijke 5-jaars middeling van pensioenresultaten en eventuele onttrekking uit de risicodelingsreserve. Ook voor een deelnemer die goed op de hoogte is van pensioenwetgeving valt de daaruit resulterende individuele pensioenmutatie vrijwel niet na te rekenen. Dit in tegenstelling tot de huidige regeling: de DG kan op de SSPF website gevolgd worden, de inflatiecijfers zijn bekend en de indexatieregels zijn simpel: vanaf een DG van 115% wordt er in principe geïndexeerd en vanaf 125% ingehaald, als er al van een achterstand sprake is. Inzichtelijker kan niet.

c. Persoonlijker

Ook hiervoor geldt dat betoogd kan worden dat inzicht in de ontwikkeling van het persoonlijk pensioenkapitaal in de opbouwfase de deelnemer een indicatie geeft over de pensioenresultaten ervan. Hij of zij ziet dan hoe het pensioenvermogen zich ontwikkelt en kan daar wellicht voorzichtige conclusies uittrekken met het oog op de financiële planning voor na zijn of haar werkzame leven.

Voor gepensioneerde medewerkers en slapers in het huidige systeem is dit simpelweg niet relevant. Gepensioneerden ontvangen al een levenslang nominaal gegarandeerd pensioen. Slapers krijgen jaarlijks een uniform pensioenoverzicht (UPO) toegestuurd met daarop weergegeven hun pensioenaanspraak bij pensionering.

d. Aansluiting op de maatschappij en arbeidsmarkt

Het behoeft geen toelichting dat aansluiting op de arbeidsmarkt volstrekt irrelevant is voor de gepensioneerde deelnemers. Wat betreft uitgestelde pensioenen is er de mogelijkheid tot waardeoverdracht van de bij SSPF opgebouwde aanspraken naar de huidige werkgever van deze ex-medewerkers om die daar vervolgens in te laten varen, mocht die behoefte er zijn. Alhoewel we ons goed kunnen voorstellen dat velen van hen er de voorkeur aan geven hun aanspraken bij de (dan) hard gesloten SSPF-regeling achter te laten, als soort van “hedge” tegen een mogelijk minder robuuste flexibele regeling bij hun nieuwe werkgever.

2.2 Doelstellingen WTP in de context van SSPF

In de eerder genoemde bijeenkomsten met de VKG en de regio's is geen enkel negatief woord over de huidige regeling gevallen. Integendeel, men realiseert zich terdege dat de (uitgestelde) SSPF-pensioenen zich in positieve zin onderscheiden.

- Ten eerste omdat de waardevastheid ervan geprezen wordt, alle huidige ingegane en uitgestelde pensioenaanspraken zijn over de gehele looptijd ervan aangepast aan de ontwikkeling van de (afgeleide) consumenten prijsindex (CPI). In de uitzonderlijke jaren dat de CPI niet kon worden gevolgd, zijn indexatie achterstanden nadien alsnog ingehaald.
- Ten tweede omdat de bijstortingsverplichting van de werkgever de pensioenen behoedt voor daling van het pensioen. Velen herinneren zich nog de diepe sporen die de financiële crisis in 2008 door de pensioenwereld heeft getrokken. Het spook van pensioenkorting heeft nadien lang rondgewaard en bij enkele fondsen vanwege aanhoudende onderdekking ook daadwerkelijk toegeslagen. Ook het vermogen van SSPF is destijds hard geraakt, en wel zodanig dat ook SSPF zich opeens in serieuze onderdekking bevond. Over het spook van pensioenkorting hoefden de gepensioneerden van SSPF zich toen echter geen zorgen te maken dankzij het vangnet van de SG. We vernemen van velen dat de rust die dit vangnet brengt voor hen van even groot belang is als de waardevastheid van de pensioenuitkering of aanspraak.

Tijdens de regiobijeenkomsten en het Webinar heeft 51% van de aanwezigen een voorkeur uitgesproken om de bestaande pensioenregeling niet in te varen maar om “hard te sluiten”, 33% koos voor invaren en 16% wist het nog niet. Met andere woorden, een meerderheid wijst het WTP-uitgangspunt van invaren van SSPF om bovengenoemde redenen af. Door SN werden grafieken getoond waarin de financiële verschillen tussen invaren en Hard Sluiten onder verschillende economische scenario's vergeleken worden. De keuze van de aanwezigen is gemaakt in de veronderstelling dat de vergelijking met de huidige situatie gebaseerd was op vrijstelling van TBI (zie ook Bijlage 1). Invaren lijkt financieel gunstig te zijn voor alle leeftijdsgroepen, maar de meeste mensen zijn zich er duidelijk van bewust dat dit afhankelijk is van de hoogte van de buffer op het moment van invaren en model projecties SN van gemiddelde rendementen. In grafieken van bijlagen 2 en 6 van het CTP is een dekkingsgraad (DG) genomen van 138%. Grafieken die de effecten weergeven bij een veel lagere DG (zie bijlage 3 CTP) waren echter niet beschikbaar tijdens de regiobijeenkomsten en aanwezigen hebben dus niet de impact van invaren bij een lagere DG kunnen beoordelen. De VHC acht dit een serieuze omissie.

De VHC wijst erop dat in de grafieken in Bijlagen 2, 3 en 6, de VaR-50 waarde voor het pensioen over de looptijd van het pensioen genormaliseerd is op 100%. Dat wil zeker niet zeggen dat het pensioen 100% van de nominale pensioenopbouw bedraagt. Gezien effecten van inhaalindexaties die tekort aan indexatie in het verleden niet kunnen compenseren zal dit zeker minder dan 100% zijn.

Dit is een gevolg van het vervallen van de vrijstelling van het TBI-regime, waardoor er pas vanaf DG 125% volledig geïndexeerd kan worden, en inhaalindexatie pas vanaf DG 135%. Dit was DG 115% respectievelijk DG 125% onder de TBI-vrijstelling van SSPF.

De destijds getoonde slides gingen alleen over financiële verwachtingen o.b.v. scenariosets. Hoe positief die er ook uit mogen zien - onder bepaalde aannames - in geval van invaren, ze gaan voorbij aan het feit dat de meeste mensen voornamelijk geïnteresseerd zijn in een levenslang waardevast pensioen en niet in een initiële verhoging als gevolg van een stelselwijziging waarna de risico's niet meer bij Shell maar bij de deelnemers komen te liggen.

De VHC begrijpt dit en tilt zwaar aan die opvattingen. Bovendien ziet de VHC, gelet op de doelstellingen van de WTP, geen gegronde redenen die tot invaren zouden moeten leiden.

Conclusie: de VHC is van mening dat wat betreft het grootste deel van de achterban, die zij vertegenwoordigt geen van de 4 doelstellingen van het pensioenakkoord die tot de WTP heeft geleid toegevoegde waarde heeft voor de gepensioneerden en met name oudere slapers van SSPF. Ook in de context van SSPF wordt de hoge mate van zekerheid van een levenslang waardevast pensioen los gelaten.

3. Beoordeling Concept Transitieplan

Evenwichtigheid is het leidend criterium in de WTP voor de beoordeling van het CTP door de VHC. In het PP is een zevental uitgangspunten genoemd waarop de VHC evenwichtigheid zal beoordelen.

3.1 Ambitie van een waardevast pensioen

Bij een individueel flexibel stelsel zijn de verschillen voor jonge en oudere deelnemers groot. Afhankelijk van de gekozen life cycle kunnen gemiddelde rendementen van 5 à 6% per jaar worden gehaald voor actieven. Maar voor gepensioneerden waarvoor geen premies worden ingelegd en waarvan de resterende levensduur aanzienlijk korter is, moet voorzichtig worden belegd met een kleiner percentage in aandelen. Het rendement bij deze asset mix ligt naar verwachting lager dan de inflatie van 2 à 3%. Hier wordt door meerdere externe deskundigen keer op keer op gewezen.² De onzekerheid op waardevastheid wordt mede gevoed door de beperkte verhoging voor gepensioneerden bij de buffer uitdeling (zie 3.2) die onvoldoende inflatie compensatie door lage rendementen oplevert moet compenseren. Bovendien bleek dat de resultaten van de CVP van SNPS over de periode van 2018-2022 teleurstellend waren, en waardoor ook na de 5-jaars mitigatie de inflatie zeker niet werd goed gemaakt. Dit staat haaks op WTP-doelstelling van de ambitie van een koopkrachtig pensioen.

SN stelde tijdens de regiobijeenkomsten dat iedereen erop vooruitgaat op basis van een DG van 138%, met uitzondering van het "zeer slecht weer" scenario. De berekeningen in het CTP zijn nu ook uitgevoerd op basis van een DG van 125%. Zie bijlage C. Dat laat zien dat bij 1/3 van de scenario's de pensioenresultaten bij invaren slechter zijn dan bij Hard Sluiten. Dat is een significante verandering ten opzichte van het scenario bij een DG van 138%. Zie bijlage C.

In het huidige uitkeringsstelsel speelt de buffer (thans ca. €7mld) ook een belangrijke rol als verdien capaciteit om (volledige) indexatie mogelijk te maken. Zo kan een rendement op het totaal vermogen inclusief buffer dat in enig jaar lager uitkomt dan de inflatie, toch eerder volledige

² Onder andere door Henk Bets, actuaris bij Confident, en in een recent artikel van Marc Heemskerk van Mercer in PensioenPro die beiden slechts de helft van de inflatie compensatie zien als realistisch voor ouderen.

indexatie van de verplichtingen mogelijk maken. En in geval van een rendement hoger dan inflatie verhoogt dat de buffer weer voor de onzekere toekomst.

Na invaren bij een huidig DG van 134,4% (maart 2024) zal de buffer, na aftrek van een 'minimaal vereist eigenvermogen (MVEV), een risicodelingsreserve (RDR) en voorgenomen onttrekking door SN voor compensatie doorsneepremie, zijn afgenomen tot ca. €5,5mld. Deze wordt vervolgens verdeeld onder alle deelnemers; de actieven krijgen een aanzienlijke verhoging van hun pensioenpotje als start van de premieopbouw, de gepensioneerden zien hun nominale pensioen in mindere mate toenemen. De verplichtingen zijn daarna "grosso modo" gelijk aan de assets. Hierna fluctueren de verhoogde pensioenen mee met de markt en is het onzeker of de pensioenen op peil blijven en de inflatie wordt goedge maakt.

De VHC is van mening dat inflatiedekking over de eerste 15 jaar van tenminste 3% per jaar minimaal noodzakelijk is. Dit is echter hoogst onzeker te realiseren. Zeker in vergelijking met het huidige SSPF uitkeringsstelsel en ABTN indexatie voorwaarden waarbij er een hoge mate van vertrouwen in het SSPF bestuur bestaat op volledige inflatiecompensatie vanwege de buffer. Daarmee is het CTP voorstel onnodig risicovol want minder robuust dan het huidige goed gefinancierde uitkeringsstelsel van SSPF.

Mede op grond van bovenstaande heeft de VHC ondanks de initiële pensioenverhoging onvoldoende vertrouwen in het adequaat kunnen compenseren van de inflatie bij invaren van de gepensioneerden en slapers.

Conclusie 3.1: Onevenwichtig en nadelig voor gepensioneerden en slapers.

3.2 Zijn de gevolgen evenwichtig verdeeld over generaties, met extra aandacht voor bescherming oudere gepensioneerden i.v.m. korte beleggingshorizon?

3.2.1 Verdeling van de buffer

Bij de uitkeringsregeling van SSPF worden de beleggingsrisico's collectief gedragen en geldt voor iedere generatie een gelijk rendement.

Bij een premiereregeling met een flexibel stelsel wordt dit principe doorbroken. Dit raakt vooral de oudere generaties omdat die genoeg moeten nemen met lagere rendementen in de toekomst (zie boven). Dit zou dan tenminste gecorrigeerd moeten worden met een adequate verdeling van de buffer die lagere rendementen en groter risico op pensioendaling en onvolledige inflatie vergoeding dient te compenseren.

Het CTP gaat bij de verdeling van de buffer uit van de netto profijt methode. Deze is echter gebaseerd op eenzelfde rendement voor alle leeftijdscategorieën en houdt dus geen rekening met lagere rendementen en risico's voor ouderen. De uitkomsten geven aan dat actieven tot tientallen procenten meer pensioen(vermogen) opbouwen dan ouderen bij een VaR50 of hoger. De jongere generatie kan de grotere risicocapaciteit, naast een veel hoger aanvangspensioenpotje al ten volle benutten met hogere rendementen en over een langere periode. De VHC merkt op dat de berekende uitkomsten door SN/Ortec van de netto profijt methode overigens niet goed te controleren zijn. Zo valt op dat op blz. 45 en 46 van het CTP het effect van het netto profijtbeginsel bij invaren een belangrijk groter negatief impact heeft voor inactieven dan voor actieven in vergelijking met Hard Sluiten.

Een belangrijk punt is dat de netto profijt methode uitgaat van de aanname dat de volledige buffer bestemd is voor indexatie in de toekomst. Het theoretisch indexeren van de opgebouwde rechten over de resterende levensduur van de fondsleden is dan het uitgangspunt. Daar is de VHC het niet mee eens. De buffer is er primair voor het opvangen van schokken in het vermogen door bijvoorbeeld beurs-dalingen en stijging van de verplichtingen door bijvoorbeeld rentedalingen. En pas op de tweede plaats, bij voldoende niveau als voorwaarde, voor indexatie volgens de DNB-regels. DNB hanteert juist minimum buffereisen alvorens pensioenfondsen mogen starten met het geven van indexatie toeslagen. Indexaties mogen in de huidige situatie bij SSPF pas vanaf 15% buffer worden toegekend en pas bij 25% buffer (afhankelijk van rente en inflatie) volledig en maximaal tot CPI-niveau. Dat betekent dat in ieder geval de eerste 15% van de buffer niet bestemd is voor indexatie. Bij een verdeling zou dit deel van de buffer volgens de VHC niet moeten worden meegenomen in toepassingen van de netto profijt methode.

De eerste 15% zou anders moeten worden aangewend, namelijk voor het risico van vermogensdaling en/of stijging van de verplichtingen. Dat risico is juist bij ouderen veel groter dan bij jongeren omdat de ouderen door een kortere levensduur mogelijk onvoldoende tijd hebben om verbetering in de financiële situatie af te wachten. Dus bij de verdeling van de eerste 15% zouden ouderen een proportioneel grotere pensioenstijging moeten krijgen dan jongeren. Als alternatief zou ook de eerste 15% gestort kunnen worden in de RDR die juist bedoeld is om risico's te compenseren en pensioendaling te voorkomen.

Sociale partners verzoeken het SSPF bestuur een RDR te vormen van ca. 2 % (€500 miljoen) en €250 miljoen voor risico afdekking of aanvulling op de RDR, te financieren uit het vermogen. Dit is volgens de VHC veel te laag, gezien de risico's.

Er wordt met de voorgestelde bufferverdeling tussen generaties geen rekening gehouden met het grotere risico op pensioendalingen en onvolledige inflatie compensatie voor de ouderen vanwege de kortere levensduur. Voor het uitdelen van de hele buffer middels de netto profijt methode wordt geen rekening gehouden met de hogere risico's van pensioendaling en verwachte bereikbare pensioenuitkeringen en is daardoor niet adequaat en niet evenwichtig voor ouderen.

Conclusie 3.2.1: de gebruikte buffer verdeling methode is onevenwichtig en de voorgenomen RDR-hoogte is te laag voor gepensioneerden en slapers.

3.2.2 Keuzemogelijkheden voor gepensioneerden

In het CTP worden beleggingskeuzes voorgesteld voor gepensioneerden. Degenen die voor offensief beleggen kiezen krijgen een initiële pensioen verhoging uit de buffer. Maar voor de meer risico averse gepensioneerden (naar verwachting een groot deel) wordt slechts een gefaseerde pensioenverhoging uit de buffer toegestaan door middel van een jaarlijkse stijging van het nominale pensioen in combinatie met defensief beleggingsbeleid. De VHC is echter van mening dat ook risico averse gepensioneerden moeten kunnen opteren voor een – zij het beperkte - initiële pensioenverhoging evenals degenen die kiezen voor een offensief beleggingsprofiel. Naast het ontbreken van het aanbieden van een collectieve verzekering voor een vaste uitkering, mist de VHC ook een aanbeveling in het CTP om een geïndexeerd pensioen te kunnen inkopen bij SSPF, waarbij het pensioen geen beleggingsrisico loopt en tevens een vaste indexatie van bijvoorbeeld 2 à 3% zeker stelt. Daarnaast zijn de gevolgen voor het potentiële partnerpensioen niet toegelicht en onduidelijk. Zo rijst de vraag of een gepensioneerde een beleggingskeuze maakt alléén voor zichzelf of ook voor de partner, of moeten nabestaanden ook een life-cycle keuze maken na overlijden van hun partner. Het laten kiezen uit beleggingsmogelijkheden voor gepensioneerden en slapers is al zeer risicovol. Maar voor nabestaanden wordt het communicatie aspect voor SSPF/SPN een nog grotere uitdaging.

Conclusie 3.2.2: enigszins onevenwichtig en discriminerend voor (o.a. risico averse) gepensioneerden en slapers

3.3 Sponsorgarantie

Het vervallen van de SG creëert een additioneel risico voor deelnemers in SSPF en is potentieel een groot financieel nadeel. Hier wordt nogmaals opgemerkt dat e.e.a. ook in de MvT wordt erkend: de afschaffing van de bijstortingsverplichting (SG) kan een legitieme reden zijn om niet in te varen. Invaren is dan geen verplichte default omdat dit onevenredige gevolgen kan hebben voor de deelnemers in een pensioenregeling met een bijstortingsverplichting. Dit is ook inderdaad het geval voor de deelnemers in SSPF. Mochten sociale partners in het finale transitieplan persisteren in hun voornemen tot invaren, dan zal daar een zeer grote financiële compensatie tegenover moeten staan. SN en ook het bestuur van SSPF heeft gesteld dat de SG een sterke toezegging is voor onbepaalde tijd en dat deze blijft bestaan bij Hard Sluiten. De VHC realiseert zich dat er geen lange termijn garanties kunnen worden gegeven.

De SG bleek nodig in 2008 en is dus een vereiste tegen nominale pensioendaling. Een beurscrash zal pensioenen in de uitkeringsfase direct raken en de kans op nominale pensioendaling is daarom aanzienlijk. Als die daling komt, vrij kort na de transitie is een 5 jaars mitigatie van het pensioenresultaat nog niet mogelijk en zal grotendeels direct worden verrekend in het pensioenresultaat of moet worden opgevangen met een RDR reserve vrijgemaakt uit de buffer.

Het in het CTP voorgestelde risicobudget in de RDR, ziet de VHC als een sigaar uit eigen doos, omdat het uit de buffer gefinancierd wordt. De SG is met name van groot belang voor gepensioneerden die veel minder tijd hebben om een verbetering van de beurs en de rente af te wachten. Gezien de geschiedenis kan een krachtig beursherstel meerdere jaren duren. Voor jongeren is veel meer tijd beschikbaar om dalingen in te lopen in de toekomst die, naast een premiebetaling en herziening in 2037 (wanneer fiscale grenzen worden herzien), ook een groot deel in zakelijke waarden kunnen beleggen om een herstel te realiseren. Het verlies van de SG dient derhalve financieel te worden gecompenseerd. Daarbij is een faire waardebepaling belangrijk met realistische aannames en een methodiek maar ook met erkenning voor het gemis van de garantie voor de oudere deelnemers.

De waardebepaling van de SG is in het CTP de voorgestelde totale financiële compensatie bij verschillende DG's gebaseerd op de door Ortec berekende "marktwaarde" van de SG, maar is door SN in het CTP bewust verlaagd tot 60%.

BIJDRAGE SHELL NEDERLAND (bij gemeten dekkingsgraad in Mln Eur)

Bijdrage SN	DG > 140%	DG 135-140%	DG 130-135%	DG 125-130%
waarde	0	80	230	390

De VHC heeft Cardano gevraagd om een onafhankelijke beoordeling van de waardering van de SG zoals uitgevoerd door Ortec uit te voeren. Cardano is in verband met de hoge kosten niet gevraagd zelf een onafhankelijke waardering uit te voeren. De waardering door Ortec is kwalitatief beoordeeld op de gebruikte rekenmethodiek en gehanteerde uitgangspunten. Hierbij is in het bijzonder gekeken naar de modellering van de SG, de gemaakte veronderstellingen ten aanzien van het fonds en de veronderstellingen die ten grondslag liggen aan de economische scenario's.

Hierbij zijn geen inconsistenties en implausibele uitkomsten geconstateerd. Wel wordt gesteld dat er geen rekening is gehouden met het macro-langlevens risico dat een relevant effect zou kunnen

hebben op de waarderingssuitkomst. Cardano merkt op dat in het CTP niet duidelijk is hoe bepaalde parameters exact zijn toegepast aangezien dit grote verschillen kan opleveren in de berekende waarde. Daarnaast stelt Cardano dat het onduidelijk is hoe de bijdrage voor het vervallen van de SG in het CTP zich verhoudt tot de waarderingen die Ortec heeft uitgevoerd. Dit manco in het CTP neemt de VHC serieus en moet worden opgehelderd.

Het is de VHC recent gebleken dat de bedragen zoals hierboven genoemd, door SN zijn afgetopt op 60% van de door Ortec berekende waarde van de SG. Het zelfs op de berekende waarde toepassen van een 40% korting wordt door de VHC beschouwd als Shell onwaardig en volstrekt onacceptabel. Bovendien is het niet aanvaardbaar dat er zelfs geen tekst en uitleg in het CTP wordt gegeven dat een korting heeft plaats gevonden, en op welke gronden deze aftopping tot 60% heeft geleid.

De VHC is voorts van mening dat de berekende (markt) waarde door Ortec dient te worden verhoogd tot de "verzekeringswaarde" om recht te doen aan het gemis van veiligheid voor de fondsleden bij het vervallen van de garantie. Dit is ook in lijn met de MvT dat een SG dermate belangrijk is dat invaren geen default meer is.

De verzekeringswaarde is een veelvoud hoger dan de klinisch berekende 100% (markt) waarde door Ortec. SN erkent deze hogere waarde niet. Dit klemt te meer nu de in het CTP vermelde bedragen ook nog eens zijn gekort door SN. De verzekeringswaarde wordt ingeschat op ruim boven de 1 miljard euro en dient te worden gecompenseerd.

Conclusie 3.3: Onevenwichtig voor alle fondsleden maar vooral voor gepensioneerden en slapers.

3.4 Compensatie doorsneesystematiek

Sociale partners zijn voornemens bij invaren de compensatie doorsneepremie voor de actieven uit het pensioenvermogen te financieren. De WTP staat het toe om kostenneutraliteit voor de werkgevers te bereiken, maar verplicht het niet. Bij Hard Sluiten is financiering uit het fondsvermogen niet mogelijk. Het is dus een keuze van de werkgever. Compensatie doorsneepremie is in feite pensioenopbouw zonder dat daar premie voor wordt betaald. Er zijn werkgevers die bewust kiezen om de compensatie zelf te betalen en op te lossen middels het arbeidsvoorwaardenoverleg.

Naar de mening van de VHC behoren de gevolgen van nieuwe wetgeving voor de *toekomstige pensioenopbouw* bij een bepaalde groep namelijk, de actieven, niet uit de buffer in het vermogen van het pensioenfonds te worden gefinancierd dat in het verleden grotendeels door de gepensioneerden en slapers is opgebouwd.

Sociale partners achten het financieren van de afschaffing doorsneepremie uit de buffer gerechtvaardigd omdat er afspraken over premiekorting bij een hoge DG in de ABTN staan en er dus een "recht" van de werkgever is op de buffer. De VHC is het daar niet mee eens.

SN heeft jarenlang vóór 2008 en opnieuw sinds 2023 sterk geprofiteerd van het financieren van de werkgeversbijdrage uit het fondsvermogen. Bij een DG boven de 125% blijft wederom premiekorting toegestaan, waarmee de sponsor sinds 2023 vele honderden miljoenen minder hoeft op te brengen. Hierbij wordt de buffer van het pensioenfonds gebruikt als financier van de pensioenaanwas van de actieven, in plaats van de werkgever. Het argument van kostenneutraliteit in de transitie voor de werkgever lijkt hier dus zeker geen argument te zijn om de financiering van de afschaffing doorsneepremie uit de buffer te betalen.

Aangezien actieven onder de WTP verplicht naar een premieregeling migreren, vervallen de afspraken voor een premiekorting en zal ook de huidige ABTN vervallen of moeten worden aangepast.

Het financieren van de compensatie doorsneepremie is onderdeel van de toekomstige pensioenopbouw van de actieven en komt bovenop de door sociale partners afgesproken vlakke premie. De premiekorting voor SN die in het verleden is genoten, is gebaseerd op de afspraken zoals vastgelegd in de ABTN. Bij invaren kan en mag geen voorschot worden genomen op toekomstige premiekorting. Die mogelijkheid vervalt immers bij implementatie van de WTP. Het is derhalve onlogisch en onevenwichtig en wordt door de VHC afgewezen.

Conclusie 3.4: Compensatie van de doorsnee premie uit de buffer is onevenwichtig met name voor gepensioneerden en slapers, en dient door de werkgever te worden gefinancierd.

3.5 Zijn de gevolgen van invaren evenwichtig verdeeld tussen slapers en gepensioneerden enerzijds en actieven en werkgever anderzijds?

De actieven krijgen in het CTP een meer dan proportionele verhoging van de opgebouwde rechten onder de uitkeringsregeling dan de ouderen. Daarnaast wordt in het CTP voorgesteld om de gevolgen van de migratie vanwege de WTP naar een vlakke premie, in plaats van een doorsneepremie, te compenseren en te financieren uit de buffer. De overeengekomen premie met de werkgever is van een redelijk tot goed niveau. Tevens kunnen actieven een keuze maken uit life cycles met een naar keuze hoog tot zeer hoog percentage zakelijke waarden. Hierdoor is in principe, zeker bij een lange periode tot pensioendatum, pensioenopbouw mogelijk dat significant boven het laatste salaris kan uitstijgen.

Voor de werkgever worden pensioenrisico's na invaren volledig verschoven naar de fondsleden. De werkgever wil volgens het CTP bij invaren het vervallen van de SG slechts tegen 60% van de berekende waarde vergoeden (zie 3.3). De kans op terugstorten, bij een DG boven de 170%, is bij het huidige beleggingsbeleid minimaal waardoor dit een aantrekkelijke propositie is voor Shell. De stijgende premie, die bij het ouder worden van de actieven geldt onder de uitkeringsregeling, hoeft vanwege de WTP niet langer betaald te worden en de afgesproken vlakke premie zal na verloop van tijd ook een kostenvoordeel gaan opleveren. Desondanks is de werkgever van plan de compensatie doorsneepremie uit het fondsvermogen te financieren. Naast het schrappen van de SG zijn de gevolgen voor de Shell jaarrekening bij invaren ook aantrekkelijk want dit leidt tot een belangrijke versimpeling omdat de pensioen assets en verplichtingen onder de accountingregels niet meer behoeven te worden vermeld in het jaarverslag van de Shell Groep.

De gepensioneerden en slapers worden, in tegenstelling tot de actieven en de werkgever, benadeeld omdat zonder instemming het afgesproken pensioencontract wordt verbroken en wordt ingevaren in een risicovol pensioencontract. Hierbij wordt risico gelopen op nominale en reële pensioendaling. In vergelijking met de uitkeringsregeling met een ruime buffer in combinatie met de SG is dat een significant nadeel. Dat de risico's op vermogensdaling aanzienlijk zijn bewijst het rendement over 2022 toen in één jaar €7mld vermogensdaling werd geleden. De VHC realiseert zich dat het een bijzonder jaar was, waarbij ook renteafdekking tot verliezen heeft geleid. Maar het toont de kwetsbaarheid aan ook omdat juist bij een premiereregeling rendements risico's zeer negatief uitwerken voor de deelnemers.

De financiering van de doorsneepremie uit het fondsvermogen, de bufferverdeling zoals voorgesteld in het CTP en het verlies van de SG is duidelijk ten nadele van de gepensioneerden en slapers, waardoor de hoge mate van zekerheid van het nominale en reële pensioen vervalt.

Conclusie 3.5: Onevenwichtig voor gepensioneerden en slapers.

3.6 Risico van wijziging dekkingsgraad tussen besluit en implementatie datum

Het CTP vermeldt dat bij een DG van 127,5% niet wordt ingevaren maar hard zal worden gesloten. Beneden die grens achten sociale partners invaren niet evenwichtig.

Er bestaat een reëel risico dat tussen beslis- en implementatiemoment de DG aanzienlijk lager kan zijn met potentieel grote transitie en lange termijn consequenties, met name voor gepensioneerden. Dit komt door de grote afhankelijkheid van koopkracht na invaren die sterk afhangt van de (initiële) pensioenverhoging door uitdeling van de buffer. Een daling is een niet te onderschatten risico mede gezien de recordhoogte van de beurzen in Q2 2024, ten tijde van het schrijven van dit Hoorrecht rapport, en de geopolitieke situatie.

Wij merken op dat de bijdrage die SN wil betalen als tegemoetkoming van het transitie risico, d.w.z. van een significante daling van de buffer tussen de datum van besluit en die van implementatie, beperkt is tot maximaal €125mln met name voor het bekostigen van financiële instrumenten door SSPF om beleggingsrisico's te mitigeren. Het CTP volstaat met de opmerking dat het transitierisico met genoemde maatregelen adequaat gemitigeerd kan worden en dat het transitierisico daarmee niet *volledig* bij de deelnemers komt te liggen. Dit bedrag is niet onderbouwd en geeft de VHC onvoldoende vertrouwen dat de financiële risico's daarmee kunnen worden afgedekt.

In de huidige beleggingsportfolio wordt al enige tijd gestuurd op het beperken van de daling van de DG. Dit zal nog versterkt worden tussen besluit en implementatiedatum waarbij het vermogen zal worden verdeeld over individuele pensioenpotjes. Ook dit zal naar verwachting rendement kosten met name voor Private Equity en Vastgoed. Deze gevolgen komen boven op de uitvoeringstransitie risico's waarvoor slechts € 125 miljoen beschikbaar is.

Naast de gevolgen van vermogenstransitie, acht de VHC de compensatie voorstellen met betrekking tot de tail risico's bij een grote daling in DG tussen beslismoment en implementatie volstrekt onvoldoende. Er zou volledige compensatie moeten worden geboden door SN, of invaren zou zelfs op het allerlaatste moment moeten kunnen worden afgeblazen zodat niet beneden de 127.5% wordt ingevaren op implementatie datum.

Conclusie 3.6: Onevenwichtig, kostbaar en onnodig risicovol voor de deelnemers

3.7 Proces evenwichtigheid

Proces evenwichtigheid draait om de vraag of sociale partners verschillende belangengroepen voldoende betrokken hebben bij het proces naar de transitie toe en in hoeverre hun keuzes uitlegbaar zijn.

Het was bekend bij sociale partners, na het ontvangen van het PP, dat invaren niet werd gesteund door de VHC. Hard Sluiten werd sterk aanbevolen op basis van goed onderbouwde redenen. Dit werd ook bevestigd door de enquêtes tijdens de regiomeetings en het Webinar. Een ruime meerderheid steunde Hard Sluiten. Namelijk 51% Hard Sluiten, 33% invaren en 16% had (nog) geen voorkeur. Omgerekend kun je stellen dat de uitkomst 60-40 was in de keuze voor Hard Sluiten. SN heeft tijdens de roadshows alleen grafieken getoond van invaren bij een dekkingsgraad van 138%. De VHC is ervan overtuigd dat als er grafieken waren getoond op basis van een lagere dekkingsgraad, een hoger percentage deelnemers voor Hard Sluiten zou hebben gekozen.

In de CTP wordt nergens ingegaan op de in het PP uitgesproken voorkeur van de VHC en diens achterban voor Hard Sluiten. De indruk zou zelfs gewekt kunnen worden dat de VHC achter de keuze

van sociale partners zou staan om in te varen omdat een aantal suggesties van de VHC m.b.t. invaren (gedeeltelijk) meegenomen zijn in het CTP. Maar dat is niet hetzelfde als een positief oordeel. Het CTP motiveert niet waarom niet tot Hard Sluiten wordt overgegaan.

In de laatste week voor het schrijven van het Hoorrecht rapport is de VHC geïnformeerd door SN dat de regels voor indexatie bij Hard Sluiten waarschijnlijk aanzienlijk strenger gaan worden dan in de huidige situatie waarbij aan SSPF in het verleden, mede door de SG, een uitzondering is gegeven door het ministerie van SZW. Dit beïnvloedt het oordeel van de VHC en de VKG aanzienlijk, zeker gezien de diverse regio meetings en de Webinar waar SN nauw bij betrokken was en de achterban van Voeks hier niet over is geïnformeerd door SN. Dit klemt des te meer daar de logica ontbreekt over de redenen dat er nu een zwaardere regime zou gelden. Daarnaast is onduidelijk welke actie SN en/of SSPF heeft genomen om het huidige indexatieregime in stand te houden en ontbreekt elke documentatie hierover. Dit is ook van belang voor het geval de DG beneden 127,5% komt, waardoor conform het CTP hard zal worden gesloten. Gezien de sterke financiële positie van SSPF die bovendien wordt geschraagd door de SG en het wegvallen van onvoorwaardelijke indexatie voor de actieven, zijn naar de mening van de VHC zwaardere indexatie eisen niet te rechtvaardigen, in tegendeel. De VHC acht het niet tijdig informeren van de VHC en het ontbreken van documentatie alsmede de overwegingen een grote omissie en een teken van prematuur voorsorteren op invaren.

Bij een dekkingsgraad die lager is dan 127,5% zijn de sociale partners van oordeel dat Invaren niet evenwichtig is, en zal er voor Hard Sluiten gekozen worden.

In het licht van deze positie zou de VHC verwachten, mede gezien haar standpunt geuit in het PP en de opmerkingen in de MvT over invaren bij fondsen met een bijstortingsgarantie, dat in het CTP ook uitgebreid aandacht gegeven wordt aan de optie van Hard Sluiten. En over welke keuzen overwogen kunnen worden ingeval van Hard Sluiten. Te denken valt aan de SG, de toepassing van FTK in de nieuwe situatie van een hard gesloten fonds, de continuering van de mogelijkheid (in het bestaande SSPF) om volledige indexatie te verkrijgen vanaf een DG van 115% en inhaalindexatie vanaf 125%, om slechts enkele facetten te noemen.

Voorts moet worden gezegd dat de VHC ontevreden is over de rol van de COR m.b.t. het behartigen van de belangen van gepensioneerden en slapers. Na veel moeite is het uiteindelijk gelukt om een maandelijks overleg met een kleine COR delegatie te organiseren vanaf mei 2023. Alle initiatieven daartoe moesten van de kant van de VHC komen en vragen zijn er niet gesteld door de COR. De COR heeft ook kunnen meeliften met de roadshows en Webinar en kennis kunnen nemen van het PP. Het is onduidelijk gebleven hoe en in welke mate de COR de adviezen en de argumenten van de VHC heeft meegenomen in de onderhandelingen met de werkgever. De COR heeft daarover gezegd dat de belangenbehartiging van de gepensioneerden gezamenlijk met Shell Nederland is gedaan. Dit betekent dat de COR geen eigenstandige rol voor zichzelf zag voor belangenbehartiging van de inactieven.

Een voorbeeld van de gebrekkige belangenbehartiging door de COR is het niet willen delen van informatie van de door de COR ingehuurde extern deskundige over de waardering SG door de COR. Hierdoor is de VHC bewust op een kennisachterstand gezet. Concluderend vindt de VHC dat de COR voorrang heeft gegeven aan de belangen van de actieven en die van de gepensioneerden en slapers onvoldoende heeft behartigd.

De VHC merkt voorts op dat de informatieverschaffing door SN niet volledig is geweest. Zo kwam de VHC er toevallig achter dat de door Ortec berekende waarde van de SG door SN is afgeschaald tot 60% en in het CTP is weergegeven zonder dat dit werd gemeld. De VHC vindt dit onbegrijpelijk en niet transparant.

Daarnaast moet opgemerkt worden dat de VHC na ontvangst van het CTP te weinig tijd gegund werd om haar Hoorrechtrapport op te stellen omdat “de tijdslijnen voor allen beperkt zijn”. De tijdslijn was echter aanvankelijk niet beperkt, maar is beperkt geworden door het keer op keer uitstellen van publicatie van het CTP in combinatie met belangrijke go/no go momenten bij SSPF die niet verschoven kunnen worden.

Na ontvangst van het CTP is de VHC direct aan de slag gegaan, maar diende wel de VKG te consulteren en wachten op antwoorden op diverse vragen die n.a.v. het CTP aan het SN team zijn gesteld. De tijdsdruk werd nog groter omdat, na vragen van VHC leden, er nieuwe mondelinge informatie werd gegeven door SN over waarschijnlijke aanpassing van de indexatieregels bij Hard Sluiten (vrijstelling van TBI zal mogelijk vervallen). Dit had intensief overleg tot gevolg omdat hier veel onduidelijkheid over was en dit potentieel van invloed was op het oordeel over het CTP van de VHC. Dit had gevolgen voor het schrijven van het Hoorrechtrapport. Slides die een overzicht geven over huidige en door SN verwachte nieuwe indexatieregels werden toen pas – op verzoek van VHC - geproduceerd door SN en hadden in een veel eerder stadium gepresenteerd kunnen worden aan de VHC, de VKG en de achterban in regiomeetings en het Webinar.

Conclusie 3.7: Het proces, en dan met name de behartiging van de belangen van gepensioneerden en inactieven door de COR, en de tijdigheid, volledigheid en transparantie van de informatie van SN is onvoldoende evenwichtig geweest. Het CTP motiveert niet waarom Hard Sluiten geen optie is.

4. Eindconclusie beoordeling evenwichtigheid van het Concept Transitieplan

De conclusie dat de vier doelstellingen van de WTP niet worden bereikt en één ervan (t.w. Transparantie) zelfs nadelig is bij invaren, is duidelijk geworden in hoofdstuk 2. Vervolgens is onderbouwd dat het CTP op de 7 door de VHC geformuleerde evenwichtigheidscriteria in het PP duidelijk sprake is van onevenwichtigheid.

- De grote waarde die aan de huidige regeling wordt toegekend en de grote mate van waardevastheid van hun huidige pensioenuitkering weegt voor een ruime meerderheid van de deelnemers die de VHC vertegenwoordigt veel zwaarder dan een beperkt hoger initieel pensioen met beleggingsrisico voor toekomstige koopkracht bescherming na invaren. De bereidheid om risico te nemen bestaat bij de meesten niet, temeer omdat vele pensioengerechtigden de mogelijkheid niet hebben om alsnog zelf een financiële buffer op te bouwen om eventuele pensioenkortingen op te vangen. Hard Sluiten met behoud van SG én vrijstelling van TBI heeft daarom de voorkeur van de meerderheid van gepensioneerden en een deel van de slapers.
- Wij merken op dat sociale partners enige maatregelen voorstellen om de risico's van pensioendaling voor gepensioneerden en slapers te mitigeren middels een risicodelingsreserve, 5 jaars middeling van pensioenresultaat en keuzen voor meer of minder risicovol beleggen. Dat is positief, maar wordt door de VHC als onvoldoende beschouwd.
- De belangrijkste bezwaren geuit door de VHC in het Position Paper, waaronder de compensatie doorsnee premie, de bufferverdeling en een acceptabele compensatie voor het vervallen van de SG zijn totaal niet gehonoreerd in het CTP. Er is zelfs een korting toegepast op de compensatie van de berekende waarde van de SG en de verzekeringswaarde wordt niet erkend. Dit is buitengewoon teleurstellend en niet acceptabel.

- De voorstelling van SN tijdens de regiobijeenkomsten was dat in bijna alle scenario's iedereen erop vooruitgaat bij een DG van 138%. Bij een DG van 125% kan dit volgens de gebruikte modellen slechts bij 2/3 van de uitkomsten worden waargemaakt, d.w.z. dat een premieregeling een beter, koopkrachtiger pensioen moet opleveren ook voor alle groepen gepensioneerden en slapers. In vergelijking met het huidige stelsel (met de huidige indexatie regels voor SSPF) v.w.b. pensioenniveau en indexatie, is de voorgestelde premieregeling met de condities die zijn weergegeven in het CTP duidelijk minder aantrekkelijk en een koopkrachtig pensioen hoogst onzeker.
- De VHC is van mening dat sociale partners in het CTP geen overtuigende redenen en acceptabele compensatie hebben gegeven om in te varen. Er zijn goede redenen om het fonds hard te sluiten, (mits de indexatieregels niet materieel verslechteren) ook volgens de MvT, maar daar wordt geen gebruik van gemaakt. De VHC kan zich niet aan de indruk onttrekken dat SN bewust alle risico's voor Shellwil minimaliseren en dit bovendien op een vrijwel kostenneutrale wijze wil bewerkstelligen. Dit wordt gevoeld als totaal onterecht en niet evenwichtig naar alle partijen. Met name voor gepensioneerden die hun hele carrière hebben gewerkt en bijgedragen om Shell te maken tot de company die het nu is zou men een meer begripvolle houding van SN verwachten, temeer omdat, als het om SSPF gaat, het grootste gedeelte van het pensioenvermogen de gepensioneerden en slapers zou moeten toekomen.
- Op grond van eerdergenoemde punten van onevenwichtigheid, maar zeker ook de bezwaren zoals geuit in de inleiding en de evaluatie van de doelstellingen van de WTP, is de VHC van oordeel dat invaren onder de voorwaarden beschreven in het CTP niet acceptabel is. Dit betreft met name de voorstellen t.a.v. de compensatie doorsneepremie, de bufferverdeling en de vergoeding voor het verlies van de SG.
- Hard Sluiten met behoud van SG én vrijstelling van TBI heeft de voorkeur van de VHC. Hierdoor blijven de opgebouwde rechten van gepensioneerden en slapers, het uitzicht op behoud van het nominale pensioen en de hoge mate van zekerheid op volledige indexatie ook in de toekomst, behouden. Hiertoe zal SSPF in overleg met SN, SZW met nadruk dienen te verzoeken het huidige indexatie regime (vrijstelling van TBI) te handhaven.
- Indien SZW geen vrijstelling van toestaat, ondanks de SSPF-financieringspositie en de SG, en de indexatieregels significant verslechteren bij Hard Sluiten (zoals verwacht door SN, zie Bijlagen 2 B, C, D en E) dan blijkt volgens de modeluitkomsten van SN (VaR50) dat Hard Sluiten minder aantrekkelijk is. Dat laat onverlet dat invaren onder de huidige voorstellen van het CTP niet acceptabel is voor de VHC.

Bijlage 1

Gebruikte afkortingen en veel voorkomende begrippen

ABTN: Actuariële en Bedrijfstechnische Nota

COR: Centrale Ondernemingsraad

CPI: Consumenten Prijs Index

CTP: Concept Transitieplan d.d. 22 maart 2024

CVP: Collectief Variabel Pensioen

DG: Dekkingsgraad

FTK: Financieel Toetsingskader

LC: Life cycle

Mld: miljard

Mln: miljoen

MvT: Memorie van Toelichting

PP: Position paper (opgesteld door VHC met raadpleging van VKG)

SG: Sponsor Garantie

Slapers: ex-werknemers van Shell in Nederland waarvan het pensioen nog niet is ingegaan.

SN: Shell Nederland

SN-PD: Shell Nederland President-Directeur

SNPS: Shell Nederland Pensioenfonds Stichting

SPN: Shell Pensioenbureau Nederland

SSPF: Stichting Shell Pensioenfonds

Sociale Partners: Shell Nederland en de Centrale Ondernemingsraad

TBI: Toekomst Bestendig Indexeren (de eisen die de overheid periodiek stelt bij welke dekkingsgraad er geïndexeerd mag worden en met hoeveel).

UPO: Uniform Pensioenoverzicht

VHC: Voeks Hoorrecht Commissie

VKG: Voeks Klankbord Groep

WTP: Wet Toekomst Pensioenen

Bijlage 2

A Doelen pensioenakkoord



Copyright of Shell International B.V.

4

B. Nieuwe indexatie (TBI) grenzen bij Hard Sluiten (volgens Shell Nederland)

Benodigde TBI grenzen voor toekennen (inhaal) indexatie in volgend boekjaar
Veronderstelde inflatie = 2%

Rente	TBI dekkingsgraad (volleindexatie)	Benodigdedekkinggraad voor 1% inhaalindexatie	Benodigdedekkinggraad voor 2% inhaalindexatie	Benodigdedekkinggraad voor 3% inhaalindexatie
1%	126%	131%	136%	141%
2%	129%	134%	139%	144%
3%	132%	137%	142%	147%
4%	135%	140%	145%	150%
31-12-2023	135%	140%	145%	150%

- Rente en inflatie hebben impact op de TBI grens
 - Als de rente met 1%-punt stijgt, stijgt de TBI-dekkingsgraad met ongeveer 3%-punten
- Rente was ultimo 2023 lager dan 4%, waarom liggen de grenzen dan op hetzelfde niveau als bij een rente van 4%
 - De indexatie die in de berekening moest worden meegenomen, startte op 3,9% en daalde in 10 jaar naar 2%
- De grenzen zijn gebaseerd op het huidige bestand maar zullen in de toekomst heel langzaam dalen naarmate de populatie ouder wordt

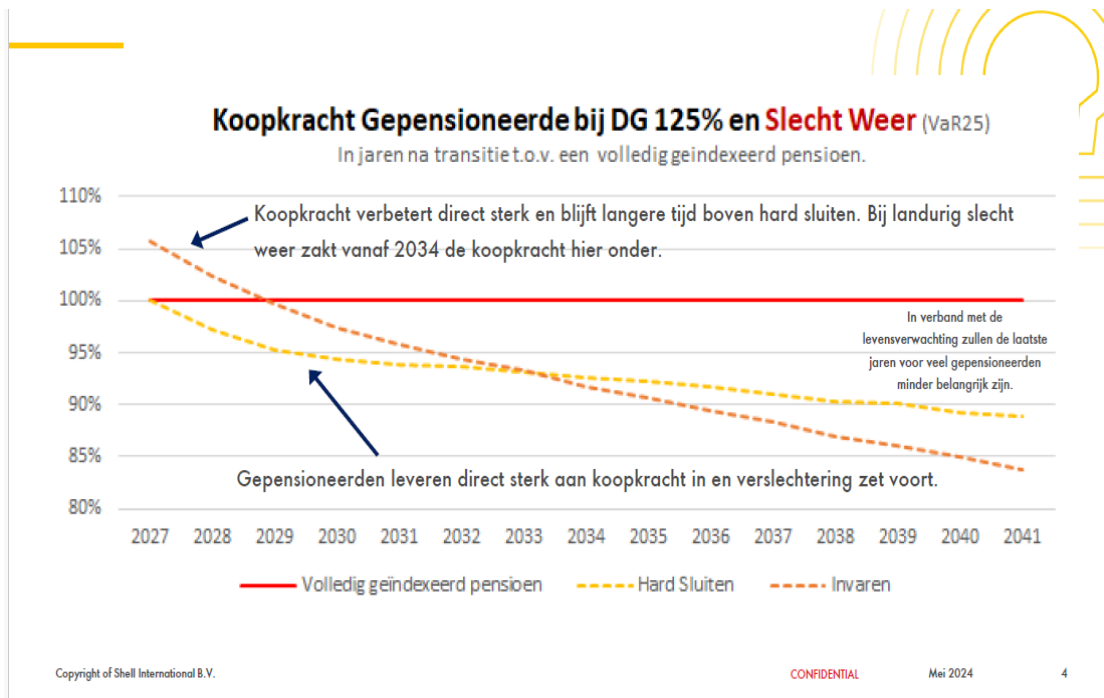
Copyright of Shell International B.V.

CONFIDENTIAL

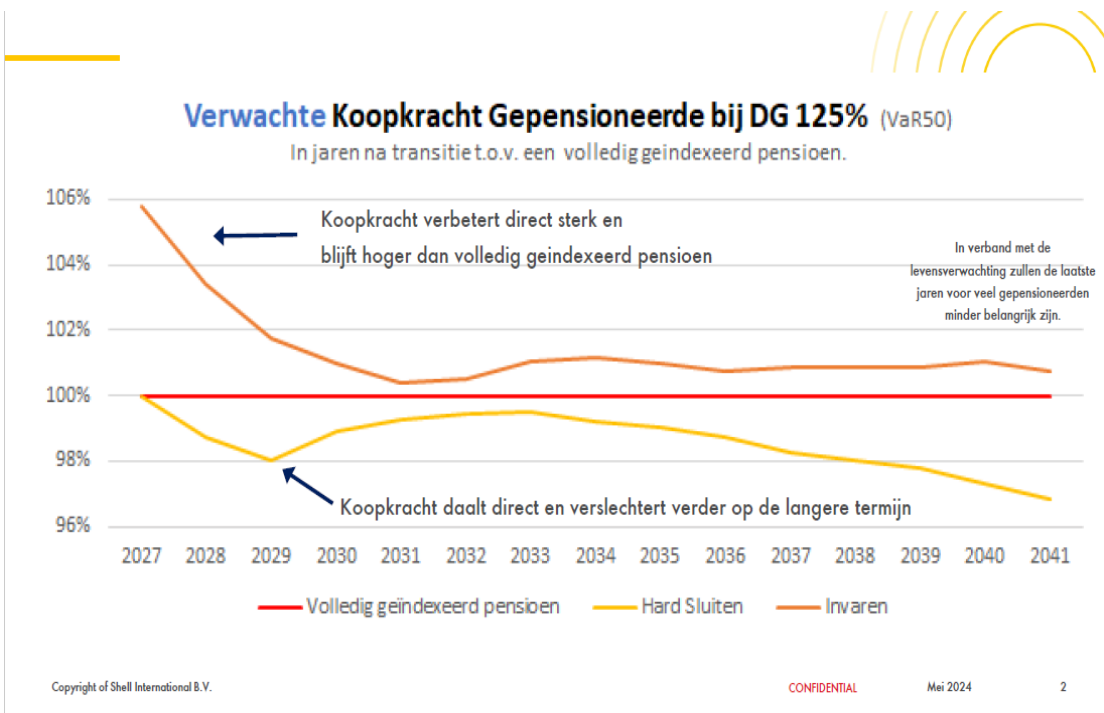
April 2024

1

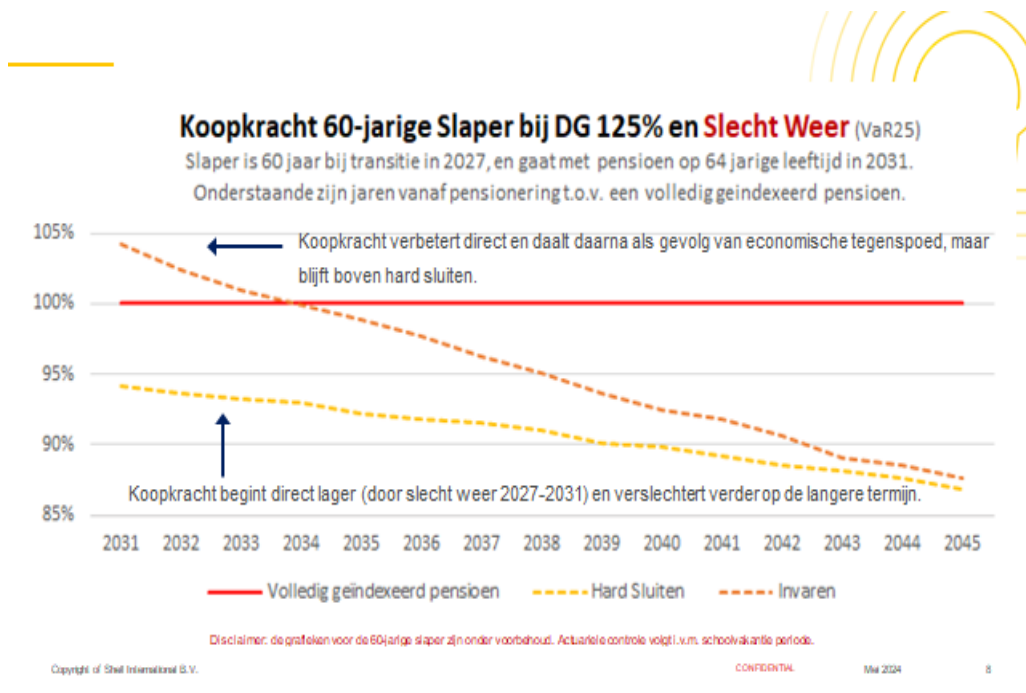
C.



D.



E.



F.

